

اللہ
لوگوں کے

بەھار

آذربايجان
يئنى اديبات
درگمىسى

آيدىن آراز

ياساق سۆز جويوم

شعر توپلوسو

ياشماق سېرا كىتابلارى ۲۰۰۴

ياساق سۆزجويوم

شعر توپلوسو

ايدىن آراز

جىلد: پرىسا پورحسپىنى

ئىدىت و صحفه دوزنلىپى: ياشماق

ياپىنلايان: ياشماق درگىسى

تىراژ: ۲۰۰۰

بېچىمى: رىقى

بېرىنچى چاپ، تېرىز، ۱۳۸۷

قىمىت: ۱۵۰۰ تومن

agqarqa@gmail.com

yashmaq_edebidergi@yahoo.com

said_yashmaq@yahoo.com

ayxan_yashmaq@yahoo.com

اوكتاويو پاز:

سئوگى بوتون دونيا ايله باريشماق دير
توز ذره سىندن كهكشان لارا قدر

من يازيرام

من سن ايله دانيشيرام

اؤزومله دانيشيرام

سو، اود، تورپاق و يئل كيمي

سؤزجوكلرله

سنىن اوچون، بىر باغى وصف ائديرم

كى اوندا باخيشلار بىرى-بىرىنه توخونور

بیر .

آی دولو!
من دلی!
گنجه نین سوموک لری
سحره قالماز!

۱۲- تیر

[۷]

ایکی .

بئینیمده دوشونجه لر دؤیوشده دیرلر!

اوربیمده سئوگی لر

آه...

من

بیر بؤیوک دؤیوش مئیدانینا چئوریلیمیشم!

۱۵ - باهار

اوج .

ایلین سون یارپاغی آغاجدان اوزولور!
ایلین ایلک قاری دامینا قونور!
قارغالارین سسی قولاغیندا،
و سن بیر آز اوشویورسن...
نئجه ساده سؤزجوکله
قیش آچیققلانیر شعرینده!

۱۳ - قیش

دُرد .

او پوليس چيئينده كي اولدوزا گووه نير!
او كيشي بايراغيندا كي اولدوزا...
او قيز آدينا گووه نير
من ده مجبورن گوئده كي اولدوزلارا!...

۱۳ - باهار

بئش .

دونيا دولانير باشيما
دونيانين عزيزييم من؟
بوخسا سر خوشام؟

۱۳- ياي

آلتى .

سن داش كىمى اول!
كى هر ياغيش اوزونه ايز سالماسين
هر بئل ترىتمسین سنى
سن داش كىمى اول!
هر كىمسه سئوممسین سنى، سئودیرممسین اؤزونو سنى
سن داش كىمى اول
كى داش اولسان دا سئوه كىم سنى

10-قىش

يئىدى .

ماسا اوزرىندە،
فینجانىم سويوموش -
ال لريم كيمي!
شعريمى قوروتموشام ويتيرين لر اوچون
بو دا بىر قوش!
آزادليغى اويرتمك اوچون، اولدورولدو!...

۱۴ - باھار

سگگیز.

کئشکه قاناد لارینی
ماوی گوئی لردن گیزلتمز ایدین...
من بیلیرم
سن اوچوش اوچون یارانیبسان!
قیسقانج قیزلار،
و بوزارمیش خیابان لار
سنه چوخ آچاق دیرلار!

گل قاناد-قانادا وئرک
و
اوزاقلاشاق بو آچاق یئرден!
یوخسا
قاناد لاریمیز کوسه جک بیزدن!

۱۰- قیش

دوققوز .

ساچ لاری هورلمه يه تله سير!
دوداق لاری گولمه يه!
هئچ سوبوق دا اوشوده بيلمه بير اونو!
هئچ ايستي ترلتمه بير او آغ گووده سيني
بيريسي اوربيني اونا وئرسه ايميش؛
او دا اوشويرايميش!
او دا سنورميش!
اودا بير گولمه يه اورک وئرميش!
يازيق،
”اييک ساچلي - نايلون گلينچيک!“

۱۳ - باهار

اون .

...آنا.....

.....

.....

...آ..

.....

.....

...ن.....

.....

.....

....

...ا

نئيله بييم؟!

شعريمه سيغيشما دين

آنا

۱۴ - ياپيز

اون بېر .

بېر اوتوبوس دور شاعير!
سۆز جوک داشيبيير...
هر سۆز جوک بېر موسافير،
و شعرلر دوراق لارد بېرلار؛
هر شعر بېر سۆز جويون سونو...!

.

.

هئى... منيم ياساق سۆز جويوم!
سئوديبيم!
قال

دوراق سيز موسافيريم!
سنى عۆمور بويو داشييا جاغام!

۱۴ - باهار

اون ايکي.

يازا بيلمه ديبيم چاغلارا و...

سوسما...

اويان!

و سوسوز كاغيذلارين دوداغيينا

شعر چيله شاعير!

تانريني قوناق چاغير ايش اوتاغيينا

و ياز؛

ياز كي آنلاملار گويونده آداخلانسين!

سؤزجوکلرين تويو باشلانسين!

ياز و

يوردسوزلوغونو چک يئلين اوزونه

تورپاق کيمي دول گئجه نين گوزونه

سونرا تانرينين شرفينه،-

- نئچه شعر قوش بوراخ هاوايا!

۱۴- ياي

اون اوچ .

قار يا غير..

آغير!

قارغالار قارهاقار

فهقهه چكيرلر قيشى!...

ساعات مئيدانيندا

دونور عقربه لر،

اوشويور زامان!...

و شعرلرينده آغارير شهريين گوزو!

...

...

ہہ...!

قبیش دیر اٹلہ بیل

پا بیبیزیندان دیشاری چیخسان؛

قارغا گئیملی ائت شعرلرینی!

سونرا،

بو قارہا قاردا قہقہہ چک سویوغو شعرلرینده!

و اینان کی عقربہ لرین دونو آجیلان دئییل!

۱۲- قیش

اون دؤرد .

آرامیزدا؛

یا پدیغیمیز چین دیواری...

آرامیزدا؛

یا پمادیغیمیز بئرلین دیواری!

...

آرامیزدا؛

آراز

آرامیزدا؛

ساری گول لر بوداگی! آرامیزدا

هر نه آیبیریر بیزی

بیری - بیری میزدن

اون بئش .

بببب

اونوتما باجا غبق سبببب

نئجه كى آعاجلار اونوتمازلار

گؤوده لربنى بارالبان بالتالاربن سبببب،

اؤزلربندن دببب

۱۴ - ببببب

اون آلتى .

منه سارى گلمه!
قورخ!
بئىنيمده بومبا يئرلشد يريبلر سانكى.
باخما گؤزلريمه
الكتريك گؤزلريم ترينسه اگر؛
پارتلارام بىردن!
منه سارى گلمه
ال لربىنى وورما ساچ لاريمما.
بىر دىناميتىن ضامىنى دىرلر بلکه!
يانيمدا چوخ دورما،
ساعاتلى بومبا يام سانكى

هر لحظه تهلوكه م آرتير منيم!

گنت!

گنتمه!

گوتورمه آياق لاريني

ايش-ايشدن كنجيبدير داها

گنتسن؛

مين كيمي پارتلا يا جام!

۱۲- پاييز

اون يئىددى .

سن كۆچمىن قوشايدىن،
قوندون شعرلرئيمه
بىر ياز گونونده!
شكلىن، اعلانلار كىمى وورولدو
گۆزلرئيمىن خىيابانئىندا، ديوارلارا...
سن؛
دويغو آغاجئيمىن ايسلاق بوداقلارئىندا-
- يووا قوردون!
و يازىلارئىمدا همئيشه دىك دوردون.
آدىن؛
شعرلرئيمىن آغىرئىغى اولدو.

و ساچلارین
قافییه کیمی غزل لریمده سوورولدو!
آما بیر پاییز یاغیشی
قوپاردی گوزلریمدن سنی،
و شکیلینی.
هئی...
حاییف...
اونوتموشدوم!
سن کؤچمن قوشسان.
بیر گون قونموشدون سطر لریمه،
بیر گون اوچا قاندین وارلیغیمدان!
ا
و
چ...

۱۳- قیش

اون سگگیز .

سئوگیلی لرگونو (valentine)

صباح "سئوگیلی لرگونو" دور...
اوربیم شیدتله چیرپینمادا...
نفس لریم اوشومه ده، دونمادا...
دامارلاریمدا آل قان ترافیکی، سینسیمه ده، سؤنمه ده...
سن؛
بیرآزجا اوتانیرسان،
نییه کی گؤزلریمده لیللنمه ده سن!
یاناق لارین سارالیب؛
دوز گؤرسه گؤزلریم سنی اگر!
نفس لریم اوشویور، دونور...

شاه داماریم خیابانی
سنین قانیما قاتیشان سئوگینی آپاریر؛
حامامین چیرکاب لوله سینه بوراخیر.
سن اوتانیرسان
منی اوساندریماغینا گؤره ...

و من اوشويورم،
 يانيرام
 سنى اوتانديرماغيما گۆره!
 گۆزلىمدن گۆزلىرینه چكىلن ايپ
 سوستلاشپير، چاشپير...
 و قيريلماق قورخوسو وارا!
 سارالميش دوداقلاريم بېرى - بېرىندن آيريلماغا
 گوجسوز...
 اوتانچاق...
 اوزسوز...
 سون سۆزلىرىمى گۆزلىرىمە تاپشپيرلار؛
 سنە دئمك اوچون!
 ديوارلار كىمى
 سن دە گۆزلىرىمدە سىگارا هيىسى توتورسان!
 قاراليرسان!
 قاراليرسان!
 ...
 گۆز قاپاقلاريم و دوداقلاريم
 آيريلماز سئوگىلى لركىمى قوجاقلاشيب!
 سارى بېر ياتاقتا بوخويا گئديرلر...
 صاباح "سئوگىلى لركونو" دورا!
 كاشى لار اوستونده سوزولن قېرمىزىنى
 سونورام سنە!
 سن دە
 "عكسىمە"
 ساچلاريندان بېر هۆروك
 قارا روبان باغيشلا!

اون دو ققوز .

دنيوز؛

بيير باكي ره قيز!

ماوي،

حيالي،

دانيش پير هر گئجه

باليق قولاقلا ريينا ...!

گئجه؛

هوس پوئماسي

قارانليق شعري

توخونور دنيوزين اته بينه

و"ياخينلاش پير" ...

دنيوز؛
ايندى بېر قېز دئيبيل داها!
چيغېرىر،
باغېرىر؛ بالېق قولاق لارينا-
- ساحيلده؛
ساحيلده
دينلەين قولاق يوخدور!
سانجى اينجيدېر دنيوزى ...
...
سحر
بېر حارام گونش دوغولور!
اوزو- گۆزۇ قانلى،
قارېنېندان!

دنيوز ايندى بېر قادين!
بېر عوصيان تومور جوغو؛
سئوگېنى دويمور ...
ماويلېك بېلمېر
دنيوز
كول رنگى
گۆى، كول رنگى
دنيوز
تانرى نېن توپور جه بى.
دنيوزلە بېر ساحيلى ...
آخشام اوستو اودور
اوزو- گۆزۇ قانلى گونشى ...
وچئېنه بېر نھنگ ديش لر يله آغزېندا!
بېر گئجه ده دنيوز

بیر یاتاقدا یاتاجاق
گئجه ایله
اینتیقام آماق اوچون!

...دنیز

آغزیندا نهنگ دیشلری وار!
اوریینده عوصبان باغیرتیبسی!

دنیز... ۸۲-یایی

ایبیرمی .

ال لرینی وئر ال لریمه!
نه قدر سیجاق، نه قدر آغ!
ال لرین
ساحیل داش لاری تک ایستی،
اوشاقلیق کیمی آغ دیر!

ال لرین گونا هسیز کاغیدلار کیمی یازیلما میش،
یازیلما میش شعرلر کیمی گوؤل...

آنام کیمی دیر
ال لرینی سنویرم!

سنمی سن آنام؟
یازیلما مییش شعریم کیمی!...
ازیرله بییرم
ایزینی ال لری نین.

بوراخما منی!
حیاتیم
آنام کیمی گتتمیش
الیمدن،
یا پیش!
هار داسان؟
هار ادا!...

بؤیوموشم ایندی
گیزلن-قاچ او یونونو،
اونوتموشام داها
آدرسینی بئله...
هانی بس؟!
ال لری نین ایزی
خاطیریمدن چیخیب، گتدی؛
آنام...
دوشومدن کیم قاچدیردی آنامی؟!
نه قدر آجی....
دؤشوندن دیشیمی چکدیییم زامان کیمی!...

۱۵-۱۶ هار

ایبیرمی بیر .

"م . ن" اوچون

منه سئویرم دئدیبنی دانانمازسان
تئلفون لاریمیزی ایزلهین کیشی،
شاهیددی بونا!

ايبييرمي ايكي .

يالنيزليق

آييين ان آي سيز گئجه لري كي مي بير شئي دير!
سؤز جوكلرين سندن قاچديغي زامان دير؛ يالنيزليق!

آجي چكمك دئيبيل

چكمه يه آجي تا پاما ق دير يالنيزليق

خالقين اوچون يئديبين سيلله نين ايزينه،

خالقي نين توپورجه يي دير اوزونده!

باخ سيقار يما پوك وورمادان توكنمه يينه...

يازديغيم شعرده سؤز جوک تا پانما ييرام!

يالنيزليق..!

يالنيزليق يعنى:

قايپيني دوين لر عذرايسته يه لر يانليش گلمه لرينه گوره...

و حيات يولداشين باشقاسيني گزديره بئينينده،

سنينله بير ياتاقد ا ياتاركن!

يالنيزليق ائله بودور

گوندرديبين مکتوبلارين قاييتماسى،

مزارليقد ا اتانين قبريني تا پانماد بغي ندير يالنيزليق!

پوليس لر ين سنى توتما ديق لارى

شعر يازانماد بغي ن چاغلاردير يالنيزليق!

باخ!...

ان آي سيز گئجه لر ين بيرينده

سيقار يما پوك وورماد ان توكه نيرم...

۱۵- ياي

ایبیرمی اوچ .

اونون اوچون اولدوزلار میلچک کیمی داریشییلار گنجه لئشینیه!
اونون اوچون باخیرام شعر ایشینه،
"محمد رضا لوائی اوچون"

یاتاق داشیم سؤز جوکلر،
چیریل-چیلپاق گئجه لرده
چیریل-چیلپاق جاسینا گؤزله بییرلر منی...
گؤزل لریندن چیرکینینه قدر
منیم سئوگیلی لریم!
جیب لریمی پارا ایله دولدورما سالار دا
سئویرم اونلاری میلیون-میلیون
چونکو من شاعیرم!

چۆرك اوچون يوخ،
اورك اوچون يازيرام!
دانما ياراق كى قارىنيمين سسى آجليغيمدا
قاچديرير سۆزجوكلرى بئىنيمدن!
دانما ياراق كى بو آجليق سمفونى سى قورخولودور بىر آزا!

يوخولاريم اينانمادىغىنيز قدر تنز اوزولور
كۆورك لىيىمى دانما ياراق
هله ده سينما ييب، سىندىريرام سينماز سينىرلارى
سوموكله ين تانرى لارىن ان دهشتلى دوشمانى يام!
بس شاعىرم دوغروسو!
كىتاب چىخارتماغا پولوم اولماسا دا
بىر دونيانين سۆزلىرى تيخىلسا دا بوغازيما
تيخىلميشام اوتاغىمىن بوغازينا
ايشىق دئىيلم،
اولسا يديم اكر
قاپى نين چاتىندان دىشارى قاچارديم
توستويه چئوريليب اوچارديم بورادان...

•
بىز داتن سئوگىنى چوخ سئويريك!
او قدر كى دوستاغىمىز اولسا دا
دوستوموز سانارىق اونو!
بوراخماريق...
بوراخىلمارىق...
بس شاعىرىك!...

ايبيرمى دورد.

بىز بىر رىسامىن چكديبى حسرتىك گولوم،
(سس) يميز،
(سوس) وموز،
و (سئوگى) ميز!
بىر اوشاغبىن گىزلى سىگارا چكديبى قندر (تهلوكهلى) دير!
بىزى كورپه لىكده قارا بله يه بله يىبىلر گولوم!
و بئش يىمىزده تابوت مشقى اوريدىلر بىزه!
اوز ديرناق لار يىمىزلا بئله
اوز درىمىزى سويولار!
يالان هايقىرىق لار يىمىزلا كئفلندىرىلر بىزى.
سويوق تريمىزى،

توریاغیمیز اودوبدورا!
ساغیمیزدا خنجر بئلینده کیلر
سولوموزدا قولاغی توکلولر
سان گئدیرلر گولوم!
و آرادا ازیلیریک بیز
بیر یومروق کیمی ...
بؤیله دیر بیزده ازگینلیک

دوننیمیزی
خمیر کیمی اوینادیرلار ال لرینده ...
بوگونوموزو کوندهله بییرلر
صابا حیمیزی یا پماق اوچون!

بیز بورادا
گولوشلر بیمیزی یامسیلامالی بیق اونلاردان.
و آغلاماقلاریمیزی
گیزلتمهلی بیق گولوم!
تویورجه بیمیزی اودماغا
قورخو چیچه یی گؤیه ریر بوغازیمیزدان.
ال لریمیز زنجیرلرله آداخلانیب سانکی!
یارالاریمیز شور دوزلاقلارین کینینده ...
بیز حسرت نتلا بیریق گولوم
یازیلیمیشیق آلنیمیزین قیریشلارینا!

ایبیرمی بئش .

سودان گلن سورمه‌لی قیز!
سودان گلن سورمه‌لی قیز!
بیر کره شعرلریمین دورا غیندا دور، اولورسا...
دایان
و کوزه‌نی قوی بئر،
یورغونسان بیلیرم!
من ده یورغونام دئییلمی؟
گۆزلری نین سورمه‌سی نین قاراسی،
ساجلاری نین قاراسی،
یاخیلیب گنجه‌لریمه، گوندوزلریمه
دئییلمی؟

منىم چىبىنىمە اولو شەھرىمىن جىنازەسى،
واورىيمە آسىدلى سئوگى لىرىن پىئشمانلىغى،
گۆزلىرىمە ايسە بىتون عصرىن آلدانىش لارى قىبار سالىرا!
سورمەلى قىز...
من بورادا چوخ يالنىزام سورمەلى قىز!
چىغىرتىمى
هئىچ كىمسە انشىتمە بىر اوزومدن سونرا...
هئىچ كىمسە باندىرما بىر سونوك اولدوز لارىمى!
من بورادا چوخ سوسوزام سورمەلى قىز؛
كوزەندن بىر بارداق سو وئر اولورسا!

۱۳- ياي

اييبيرمى آلتى.

بيير سينماق سسى ايله اويانديم!...
يوخلا ماغا مئيليم يوخ.
اوتاغين چرچيوه سيندن؛
شهرين اولوم قوخوسو توتמוש اوزونه
يوخلامادان شيشميش گوزونه باخديم،
اوتانديم!..
وارلى شهرين،
يا دا وارلى لار شهرى نين
او يوخسول گويونو گوردوم!..
نچه ايشيق سيز اولدوز هاوايا ميخلانميش

و بېر سرطان توتמוש آی؛
گئجه نین اوزون تومانینا یاماقلا نمیش!

اوتاغین چرچیوه سیندن گورونور؛
بئیین لری اپریمیش خیابان لارین
غریزه ارضالان دیرمالاری!
و هر دن
این تیچار شوشه لری نین چارتلا بیب، پارتلامالاری...

بیر سینماق سسی ایله اویان دیم!...
یوخلاماغا مئیلیم یوخ!
آنجا ق،
سیگارانین یئنی پاکاتی
دوداقلاریمدا یاشا بیب اولمه لی دیر!
سینماق سسی...
و شهر...
سرطان توتמוש آی...
یاماقلی بیر هاوا...
و شهرین اسیدلی دومانی
ایبیرمی بیر یاشیندا کی گنج لارین
قیزلارین و اوغلان لارین،
سئوینج گول لری نین بوغازینا تام زهر،
تام ضرر...
و محکوملوق
بو شهرده یاتان لارا،
و اویانان لارا...
محکوملوق اوچ شئییه:
این تیچار، یاشاماقلا!

پاخىرلانماق، قوخوموش خىيابان لارىن قوجاغىندا!

... و سىنماق!

بو شەھردە ھەرنەدن چوخ داش وارا!
شوشە اولسان سىنماغا محكومسان!

...

سىنماق سسى ايله اوياندىم!
يوخلاماغا مئىلېم بوخ!
آينايا باخىب اوزومو سىنىق-سىنىق
و تىكرارلانمىش گوردوم!...

بو سىنماق سسى
ھلە دە كى ھلە دىر
قولاق لارىمدا جىنگىلدەيىر!

۱۱-قىش

ايبييرمي يئددي.

بيير نفر آدى انتحار
ايلشيب صندليمده گودور

نادر ازهرى اينتيحار آدلى بييريسى...

اؤنومده دوروب؛

هييرهاهير هييريلدا بيير منه!

ديش لرى سيخيلميش بيير-بييرينه.

ديش لر ين آغاردير منه

اينتيحار آدلى بييريسى!

گؤز لر ينده

سانسورسوز و دهشتلى كليپلر ياييلمادا...

مئنال چالغى سى ايچرى سىنە دولدورولوب ...
چىراقلار بوتون سۇندورولوب ...
كئچميشىن سۇرگونوندا
اولدوزلارى جىزىقلايىر!

كۆلگە سىنى چالميشلار گئجه اوغرولارى!
سئوگى سىنى وورموشلار اولايان آمبولانسلار!
شىكايت آپارماغا هئچ بىر يئرى بوخ!

اينتېحار آدلى بىرىسى ...
آبى چارتلايىب!
اولدوزلارى تالانېب!
و اوزونو ياشاماق قوماريندا اودوزوب

گئتمە يە تله سىر ...
فلکه ده كى چىراقلار،
بىر آن گۆزلىرىنדה قىزارىر ...
گئتمە يە تله سىر!
ياساق تابلولارى
دۇرد بىر يانېندا بويلانېر!
قورخو؛

زهرلى بىچاق كىمى آتدىملارېنى كسىراينتېحار آدلى
بىرىسى.

ترسه ايشله بىر ساعاتى!
ايشله بىر ...
و اون ايكېده دايانېر!

ساعات اولوم سمفونىسى چالير...
ياشامينا ايليق يئل لراسير
گنتمه يه تله سير
فلكه ده كى چيراق لار ياشيل لاشيرلار بيردن
...
اؤنومه كى آينا ديواردان اوزولور!

و
اينتيحار آدلى بيريسى
آياق لاريم آلتدا
اوغوم-اوغوم زيبيل قابينا توكولور!

۱۲-پاييز

ايبييرمي سگگيز .

من يانيرام آرتيق،
وكلومله ديرى يم!
مين لرجه جاوا بسيز سورغو ايله قول - بويون
كيم اورييمده كي دنيزده اوزه جك؟
كيم باخيش لازيمين ديلمانجي اولاجاق؟
كيم ياشا ياجاق دوداغيمدا كي شعرلرله؟
كيم اوله جك؟
كيم ساچ لاريمي داغيديب؟
كيم ساھمانلا ياجاق يئني دن؟
كيم ايچيمده كي اولونو قوبلا ياجاق؟
كيم سؤزلريمده كي يارانى باغلا ياجاق؟

کیمین گۆزلری یاشالاجاق دومانیمدان؟
کیمین بارماغی دیشلنه جک حئیرتیمدن؟
کیم دیسکینه جک سوسماغیمدان؟

کیم ایله بؤلوشه جه یم کؤهنه لمیش شنلیک لریمی؟
کیم قیراجاق
هؤروم جک لرین زیغلی اؤپوشلرینی گؤده مدن؟
هانکی قاریشقا لارین بایرام آخشام لارینا پای اولاجاق
سنللول لاریم!؟
هانکی توریاغین بوینونا ساریلا جاق قول لاریم؟
هانکی کۆرپو قورخا جاق آیاق لاریمین قورخما زلیغیندان؟
هانکی پری لر،
هانکی جین لر،
اوداما قوناق گله جک لر گئجه لر؟! -

هانکی بوغونتو سؤندوره جک باخیش لاریمین لامپاسینی؟
هانکی سس سیندیراجاق سوسغونتومو؟
هانکی ایلدیریم یاراجاق قارانلیغیمی؟
هانکی قارانلیق بللندیره جک آییمی
- اولدوزومو؟! -

هانکی قیز؟
سیجیلیمده کی اوغلانلا ائوله نه جک؟
سئوه جک؟! -

هانکی اورک اوزوله جک اوزولمه بیمدن؟
هانکی دوداق بوزوله جک کوسمه بیمدن؟

هانكى آنا دوغاجاق -
- منيم كيمي بېر "پارادوكس" و يئنى دن؟
هانكى سى سود وئريب، دۆزه جك قوساق لار يما؟
هانكى سى ديل اوڭيره ده جك؟
هانكى سى آغلايا جاق مزار يما؟

هانكى ...
... سى ؟

من يانيرام آرتيق ...!

۱۳- ياي

ايبيرمى دوققوز .

اوزاقدا قالميش ياخينليغيم كيمي بير آنلام دير؛
ياز گنجه لرى كيمي سئوينجلى بير سربىلىيى
پاي وئير منه!
ماوى دير دوغروسو؛
دنيز-دنيز ماويليك داشيپير پالتارلاريندا!
اورادان بير قيز گلير؛
آي ياپيشديريب اوزونه ائله بيل...
سسيني چن بوروموش!
گوزلرينده هاوا ياخشى دير ائله بيل!
ساجلارى لزگى يه چاغيرير بارماق لاريمى
بارماقلاريندان سوز جوک توكولور!

آغزی سیگارا قوخومور آمما...

بورادا بیر قیز وار؛
یاخینلیغیم قدر یاخیندیر منه.
یاغیشی آناسی قدر سئویر
وورغونلوغونو دانیر!
بلکه ده اوتانیر!..
گوزلرینده ایکی فانیس یانیر!

بورادا بیر قیز؛
قار چیچه بی دیر ال لری
قارلی ال لریمی قوجاقلاییر...
گوزلریندن اورک شوملاییر!
یانیمدا بیر قیز وار
اوزونه آی یاپیشدیریب ائله بیل.
قافلان جیرماقلاریم منیم،
قافلان جیرماقلاریم -
ساقین
آلداناسی دئییل!
اؤله سی دئییل!

۱۳ - باهار

اوتوز.

او گون اوخودوم؛
یوردونوز قوشلار دیاری دیر!
ماوی گوینوزده
«اوجوش یاساق» تابلوسو وورولما ییب!
و
ال بومبالاری
آنبارلاردا پاس کسپ چوروپورلر!
یازمیشدیرلار:
آزادلیق هئیکلی شهرینیزده قیزیلایا بویانا جاق!
نه دئمک
قوشلار دیاریندا دایلان دئییلیرمیش...

دون آخشام
قوشلار دياريندان
مېنلرجه راکئت
و باهالی بومبا تۆگولدو قونشوا ئوينه!
يوزلرجه قوش
يووالاريندا قان قوسوب، اۆلدولر؛
و اۆلدوکجه هايقيرد يغيغينيز آزادليغا گۆلدولر!
قيريلديلار!
اۆلدولر...
گۆلدولر...

۱۲ - قيش

اوتوزبیر.

"اٹلشن آرازرا" سونولور

نئچه نجی آییمیش؟
نئچه نجی گون؟
دیرناق لارینی اوزالتمیش ایدین
آییمی جیرماقلا یاسان!...

نئچه نجی خیاباندا؟
نئچه نجی پنجره دن بویلا نیب
ساچ لارینی سردین باخیش لاریمین سرگی سینه؟
و دو یونله دین ساچلارینین قاراسینی

گئجه لريمين اوزونلوغونا...

نئچهنجى اولدوزومو؟

نئچهنجى گئجهمدن قوپاريب،

نئچهنجى سئوگيلينه پاى وئردين؟!

نئچهنجى سى ايديم من؟...

نئچهنجى موسافير؟...

اوربى نين هوتئلينده اوتااق وئرميش ايدين!

نئچهنجى اوتاغي؟!

آه... من اوشاقليقدان دا

ساناماغي ياخشى باچارمازديم!

۱۳- پاييز

اوتوزایکی .

گنجه؛

او گنجه لردن کی یازغی دا یانغینی بیتیرمیر!

سویولور سوسوز دوغولارین قابیغی

سپهله نیر کاغیز اوستونه!

یاغیش دا ایسلادانمیر داها

دنیزین قورو دوداقلارینی...

تیتره بیر زامانین تولو قولاق لاری نین پرده سی هر دن

و دیولور تیتره تمه سسی...

و هذیان

بایقوش لار ایشیق دیلنچی سی!

گئجه؛
قوجا، قوروموش بېر كۆتوك
بالتا ايله چارتلاييب!
و خياباندا ايزله نېر بو چارتلامانين فالانى
گئجه...
قىيش...
بايقوشلار سويوغون كئفلى سى!

وودكالار اوتانيرلار كئفلندېر مه به!
و عقربه لر؛
رقم لرى جېرماقلا بېر ساعات صحيفه سينده
سارما شېق لار سېنىق خيابانين بۇيرونده
گېجه لله نېب اوز باشلارينا دولاشماقدا...
ايچرى لر ين رسوا ائتمكده...
گئجه...
قىيش...
سويوق دا اوشويور قارانلىق دان
بو سويوقدا پالتارسيزلىق عار دئيبىل مى آغاج لارا!!
سوسموش گوندوز!
گيزله نميش گونش قارا چر شاب ايچينده!
و ايچى يانير آلبشېر...

سويولموش دويغولار يم كاغيذ اوستونده!
ايلدېريم شاخير!
و گئجه نين آبرى سى گئدير...
پارتلايېر زامانين توزلو قولاق لارى نين پرده سى!
شئەلى تورپاغين رايحه سى دويولور!

ساعات سینسہ بیبر
سارماشیق لار آشیق لار سازی ایله رقص ائدیرلر!
بایقوش لار باشیندان نعشه اوچور!
و عارسیز گنجہ اوتانیر بیتیر!

۱۱- پاییز

اوتوز اوچ .

دونیا بیزیم شهر!...
کیم اودا چکیر شهری؟

بو شهر او قدر باغیمسیز کی؛
دوشور ایینیدن شالواری...
پارکلاردا بوتون گول لر دریلیمه یه آزاد دیرلار
سونولماغا یوخ آنجاق!
بورادا آزادلیق،
هر دن شعرلردن جالانیر قولاق لار جادده سینه؛
ازیلیر...
اوزولور...

آزالییر-آزالییر...
آز قالیر اولسون!
شاعیرلر اونو قوشلار قانادیندان یامسیلامیش!
باشامامیش یازمیش!

•
گوندهلیکلرین باشلیغی،
گوندهلیکلرین آدی...؛
آزادلیق یاخیلییر کاغیدلارا،
سونرا یاخالانیر...
خیابانلارین آدینا چئوریلییر...
مئیدانلارین آدینا چئوریلییر...
ازیلییر...
اوزولور...
آزالییر...
آز قالیر اولسون!

سونرالار...
قابار سالیر شَهَرین چیینینه جنازه سی
مئیدانلاردا هئیکلی یونولور!
قابلیغی سویولور!

سونرالار...
بیریبسی اسنه بیر آزادلیغی هردن...

۱۲- خرداد

اوتوز دۇرد .

سۇندور اولدوزلارینی تانری!
من سۇنوک اولدوزلارلا آلیشمیشام!
یالنیزلیقدان اۇزومله کوسوب،
اۇزومله باریشمیشام!

سۇندور اولدوزلارینی...
و ایکی قارا بولود ائولندییر گۆیونده!
بیر آزجا یاغسینلار قارا یازیما
بیر آزجا یوسونلار منی اۇزومدن!
سۇندور اولدوزلارینی...
کی بورادا جینایت،

فوتون ئىقتىبولرى تىك
بىر داملا ايشىقلا دا قاماشىر!
كى گىجەلر
دوشونجە دىوارلار بىندان آشىرلار
قانادسىز ياراسالار!
و سونرا ياغدىر آداخلى بولودلار بىنى،
سىلدىر جىنايت ايزلر بىنى بو شەردن...!
ياغدىر
كى سىرچەلر بىن آخساق اوچوشلار بى
ياغىش آلتىندا؛
كئفله ندىرسىن قارائلىق بىلر بىنى!

چارتلاق آيىمى بوراخمىشام!
و آلبىشمىشام سۇنوك اولدوزلارلا...!
بورادا
ايىنه بويوندا ايشىق قاماشدىر بىر ياشامى!
سۇندور اولدوزلار بىنى تانرى...
ياتماق اىستە بىرم
قارائلىق ياتاغىندا!

۱۲-قىش

اوتوز بئش .

سەھۆن دوغولدوم!...
سەھۆن آلیشیدیم سیزلرله!..
بیر یانلیش کیمی دنیانیزین سۆز دفتیرینده
قاباریق دوردوم!
بیر یانلیش کیمی
دۆره مە قیرمیزی جیزیق چکدینیز...
قارا یاماق کیمی،
وورولدوم دنیانیزین ساری کۆینه یینه!
هیس توتמוש دئییه؛
سارالتماق زوروندا اولدونوز منی!
من بویدا بیر پاییزی

ياشئيل يارياق لارينيز قوجاقلاديلار!
چئينه ييب-چئينه ييب توپوردولر سونرا
آياق لاريم
باشماق لارينيزا گاه بؤيوك-
گاه دا كيچيگ گلدى!
باشماق لارى بوراخيپ آياق لاريني دوزلت دئدينيز!

سوموك كيمي قالميشيديم بوغازينيزدا البت؛
توى لارينيزدا حزين سس كيمي
سوخلوردوم ماهنى لارينيزا!
يانلئيش كيمي؛
سؤز دقترينيزده قاباريق دوردوم!
دؤوره مه قيرمىزى جىزيق چكدىنيز!
بئله جه دوغولدوم!...
بئله جه ياشاديم...
سهون!

۱۱ - پاييز

اوتوز آلتى .

هر نه يين باشلاماغي چتينيدير بىر آز
گۆزلريندن باشلانان سئودا كىمى
يا ائله بو شعر كىمى
چتينيدير بىر آز
بىر آزا قورخو
بىر آزا اوشومك
بىر آزا تر

سونرالار هر نه دوشور اوز قايداسينا
-عاغليينا گلمه ين گلير باشينا

“ايندى يوموشاقجاسينا يازماقداسان
يوموشاقجاسينا سئومكده سن”

داها آنلاملار قاچمايىرلار سندن
داها وحشى سۆزجوكلرھولكمه ييىرلر سندن
داها اؤنوندە كى گۆزلىر چوخ دا چتتىن دئيبيل
هر نه آچىقلانىير
بارماقلار يىنين دويونونه قدر
بوغاز يىنين دويونونه قدر
آغلاماق امكانى يارانىير- ياغماق امكانى
ھاوا ايسلانىير!
ھاوا بسله نىير!
ايندى وورولا بىلرسن آنلاملارينا، سۆزجوكلرينه
ايندى وورولا بىلرسن گۆزلىرينه
دورولا بىلرسن!
ايندى سۆزجوكلرين،
كريستال- كريستال تانرىچىق لارا چئور يلمكده
سن
سئومكده
اريمكده سن
جيب لرين بوشالدىقجا تانرىچىق لارين آغىرلاشىير!
آغىرلاشىير!
گۆزلىرين دولور
گۆزلىرين داشىير
هر نه ايسلانىير!

ايندى، آخا بىلر گۆزلىرينده گۆزلىرى
ايندى، آخا بىلر سۆزجوكلر يىنين آياغى

بييخىلا بيلر آناملارين
سيخا بيلر بيرآن اوريينى بو زوولداق جاده
بو زوولداق صحيفه
بو ايسلاق شعر

سونرالار چوخ شئى ديبشسير
سؤزجوک لر قوجالير
آناملار بيشير
هر نه اويانير، اؤز قبرينى ائشير

ايندى:

کريستال تابولارين سينير
باتير آياقلارينا اؤيدويون يوللاردا!
گونمه يينه، آرخاسى بوش بير دؤيوشچو کيمي سن
سؤزجوک لرین انتحار ائتمکده-

- شعرينده:

"يورغونام

عؤمورجه سئودا داشيبان اورک لر کيمي يورغون

و باتى اسكى لر کيمي شعرسل دئييل

باتى گونشيين پولسوز فهله ليکدن قايبتماغى دير

آيين گئجه دکليندن پوست وئرمک چاغى دير"

ايندى، هر نه يوروجو اولاي بيلر

اؤنوده کي گؤز لر کيمي!

يوروجو اولاي بيلر، ائله بو شعر کيمي

ايندى قايبدا بيلرسن! [يئرین وارسا، يولون وارسا]
بوراخا بيلرسن ائله ياريمچيقچاسينا گلديبين يولو

بوراخا بېلرسن اۋنوندە كى گۈزلىردن باشلانان ھر نەبىي
بوراخا بېلرسن سۆزجوپو، كلمە نى
بوراخا بېلرسن ائلە بو شعرى دە ياريمچىقجاسىنا

بوراخا بېلرسن اليندەكى قلمى دە

۱۵ پاينىز-۱۶ قىش

اوتوز يئددى .

"گۆردوم" كيتابىنىن شاعىرى توركان اورمولويا

باغيشلايىن ها...!
اودقونورام سىزىن اوكسىژنى...!
گۆجه لر يىزده ياتىرام!
باغيشلايىن ها...!
اويانىرام دا هر دن
ايدين سىز- ايدين سىز بوخو گۆرورم...
گىزلتمه بىيرم كى؛
سئويرم ده هر دن بىيرىسنى!
باغيشلايىن ها...!

آی ایشیغینی...
آنامی...
بللی دیر؛
یازما یا بیلرسینیز!
بللی دیر؛
بونو اوخویا بیلرسینیز گۆزلریمدن!

باغیشلا بینها...

۱۵ - باهار

اوتوز سگگیز.

بوراسی بیئر کوره‌سی نین نَم هاراسی؟!...
خریطه‌سی نین دارما-داغینلیغیندان -
- سوروشا بیلر سینیز!
زامانین ایکی مین نَم نَچه‌سی؟!...
تقویم صحیفه‌لرینین پیرتلاشلیغیندان -
- آنلایا بیلر سینیز
و من کیمی
نَم کیم؟!...
بورانین شاعیری بَم ائله بیل
پارام-پارچالیغیمی
بو تۆوجه‌سینه اینسان لارا ساتماق‌دایام!

بئلهجه ياشاتماقدايام دونيامى...
آلتى ميلليارد نئچهنجى سىم؟
اؤنملى دئيبيل!...
من ده آزادلىق ياراتماق اوچون؛
مئيدانلاردا هئيكىل ووروب قان سالماق ايسته بيمرم!!!

بوراسى هله هاراسى ديركى؟!
بىزى اؤلدورندن سونرا
يئر كوره سىنى ساعاتلى بيمر بومبا كىمى قورا جاقدىرلار!
كهكشان آريتلا يا جاقلار بىزدن سونرا
اوت چيچكلندىره جكلر دونيانى،
آلوو پاى وئره جك دىرلر دونيانى قالانلار...
آمما من ده
گئجه خيشا بىندان اولدوز كىمى بوراخىلا جاغام
دونيا يا سارى!
چوخ ايشلر اولاجاق هله...
بىر ده دوغولساق اگر...

...
خرىطه لرى ساھمانلاماق نه ديركى؟
بوراسى هله هاراسى ديركى؟!

...
بىر اوچ دنيز چيله بىين لوطفن!!!

۱۳-پای

اوتوز دو ققوز .

”ويوالدى“ نين دۇرد فصيل قطعە سىنە

۱. ”باھار“

تومور جوقلار چىرتلا بىر

باخيش پىرىق

سانكى ايل لردىر تانيشىق!

ھاوا دولور - بوشالير بىزىم ساغلىغىمىز

اورك لرىمىز اوبانىر!

عقربە لىر وورولورلار بىرى بىرىنە

عقربە لىر تله سىرلر!

تقويم صحيفە لىرىندە، سرخوشلوق يازىرىق

قىشىن بورغونلوغو كوچور چىيىنىمىز!

۲. ”ياى“

چىچكلر غرورلا ميوەلشىرلر

ھاوا قىزىش پىرى اورك لرىمىز تىك

گونش درىلمەلى بىر آلما

سئو پىش پىرىك

اوركلر يميز آليشير،
داشيريقي بيري بيري ميزدن!
دؤشه بيريك اولدوز چؤره يه هر گؤجه
واختي ميز يوخ- تقويم صحيفه لر ينده نوت يازماق او چون
سئويريك يال نيز!

۳. "پاييز"
چاليرلار آلماميزي بوداق لار يميزدان
هاوا توتولور "ياد بولودلارلا!"
هاوا قورتولور
بوغاز يميزا تيخيلير- سئويرم لر
يارياق تۆكوروك آغا جالار كي مي
سوپورور بير سوپورگه چي، سئوگي سؤز جوكلر يميزي
اوركلر يميز سيخيلير
ياپيشميريقي بيري بيري ميزه
آيريليريقي!
سانكي ايل لردير اؤزگه بييك

۴. "قيش"
قيشا هئچ نه قالماييب
بوش دور

. . .
..
..
..
.
.

شهر يور ۱۶

سۆزلۈك

سۆزچۈك: كلمه

ماسا: مېز

قىسقانچ: پانخېل

گۈۈدە: تىن، بدن

گلىنىچىك: قولچاق، عروسك

دوراق: داياناجاق، ايستگاه

ياساق: قىدغىن

سوسما: ساكيت اولما

آنلام: مفهوم

مېن: حىرى سىلاخ لاردان، مېنا

كۆچمىن: كۆچرى، مهاجر

آل قان: قىرمىزى قان

چىركاب لوله سى: فاضلاب لوله سى

اوساندىرماق: يورماق

ياتاق: (بورادا)، رختخواب

عكسىمە: شكىلپىمە

پوئما: منظومە

تومورجوق: آچىلما مېش چىچىك

سىچاق: ايسسى

گىزلىن قاج: آذربايجاندا اوشاق اويونلار بىندان - گىزلىن پاچ دا دىئىلىر

بالنىزلىق: بالتقىزلىق، تنهالىق

بالنىز: تىك، تنها، تىكجە

ها يقىر دىغىم: چىغىر دىغىم، باغىر دىغىم

سوسغوتتو: سكوت

بوغوتتو: خفقان

بوراسى: بوراسى، اينچا

oktaviyo paz:

Sevgi butun dünya ile barışmaqdır
Toz zərresindən kəhkəşanlara qəder

.

.

Mən yazıram

Mən sən ilə danışırım

Özümlə danışırım

Su, Od, Torpaq və Yel kimi sözcüklərlə

Sənin üçün bir Bağı vesf edirəm

Ki onda baxışlar biri-birinə toxunur

YAŞMAQ

Yasaq Sözcüyüm

şeir toplusu

Aydın ARAZ

Cild tərhi: Pərisa Pürhüseyni
Edit və səhifə düzənliyi: Yaşmaq
Yayınlayan: Yaşmaq dərgisi
Tiraj : 2000
Birinci çap.TƏBRİZ.2008
Qiymət :1500 tümen

aqqarqa@gmail.com

yashmaq_edebidergi@yahoo.com
said_yashmaq@yahoo.com
ayxan_yashmaq@yahoo.com

Yaşmaq sıra kitabları 34

YASAQ
Azərbaycan yeni ədəbiyyat dergisi

Aydın ARAZ
Yasaq Sözcüyüm
şeir Topplusu